

OR & het politiek primaat

Dinsdag, 23 april 2024

mr. drs. Els Huisman

Politiek primaat

- Primaat van de politiek staat centraal, doorgaans ook in de individuele arbeidsrelatie.
- Kort gezegd: de politiek bepaalt
- Denk bijvoorbeeld aan termen als ambtelijke loyaliteit en integriteit
- Politieke druk op ambtenaren staat vol in de schijnwerpers
- Individueel: Ontslagregeling (artikel 2a)

Politiek primaat

- Artikel 2a Ontslagregeling

Een overheidswerkgever die bij het UWV een schriftelijk verzoek indient om toestemming (...) geeft aan (...) op welke wijze, binnen de democratische structuur waarin de overheidswerkgever opereert een bepaalde organisatie dan wel een onderdeel van een bepaalde overheidsorganisatie wordt opgeheven, gereorganiseerd of gekort dient te worden. De overheidswerkgever geeft daarbij concreet aan hoe de beslissing om de organisatie te veranderen tot stand is gekomen en welke, indien aan de orde, democratisch genomen besluiten aan de beslissing om toestemming te vragen om op te zeggen ten grondslag liggen.

Politiek primaat

- Toelichting in Uitvoeringsregels ontslag om bedrijfseconomische redenen op 2a Ontslagregeling:

Van een democratisch genomen besluit is sprake als het een besluit betreft dat genomen is door een democratisch gekozen overheidsorgaan. Er is uitdrukkelijk voor de bewoording democratisch genomen besluit gekozen, om tot uitdrukking te brengen dat hiermee niet bedoeld wordt op het politiek primaat zoals opgenomen in de Wet op de ondernemingsraden.

Politiek primaat

- Toelichting in Uitvoeringsregels ontslag om bedrijfseconomische redenen op 2a Ontslagregeling noemt ook voorbeelden:

De Gemeenteraad besluit tot bezuiniging van 300.000 euro op de begroting van het eigen personeelsbudget, het bedrag van 300.000 euro moet als vaststaand worden gezien. Waar de bezuinigingen terecht komen wordt niet door de gemeenteraad vastgesteld, het is nog niet bekend op welke afdeling of welke sectie de ontslagen zullen vallen.

Politiek primaat en medezeggenschap

- Wat is het?
 - Het primaire artikel is 46d sub b en is vanaf 1995 in de Wet op de ondernemingsraad opgenomen in verband met het bijzondere karakter van de overheid
 - Geen overlegrecht en daarmee geen adviesrecht als er sprake is van vaststelling van taken, het beleid of de uitvoering van die taken
 - Uitzondering: de personele gevolgen. Let op: niet bij inherente personele gevolgen
 - Instemmingsrecht heeft vaak betrekking op medewerkers dus dit recht wordt doorgaans niet geblokkeerd door het politiek primaat

Primaat van de politiek

Wetstekst artikel 46d onder b WOR:

Voor de toepassing van artikel 23, tweede lid, zijn onder de aangelegenheden de onderneming betreffende niet begrepen de publiekrechtelijke vaststelling van taken van publiekrechtelijke lichamen en onderdelen daarvan, noch het beleid ten aanzien van en de uitvoering van die taken, behoudens voor zover het betreft de gevolgen daarvan voor de werkzaamheden van de in de onderneming werkzame personen.

Politiek primaat

- Aantal kaders:
 - Reikt niet verder dan strikt genomen noodzakelijk
 - Soort orgaan dat het besluit neemt
 - Aard van het bestreden besluit
 - Effect op begroting (Mirandabad)
 - Besluiten die gebaseerd zijn op regeerakkoord (IND)
 - Samenwerking ketenpartners (IND & Politie Regionale Eenheid Oost-Brabant)

Politiek primaat

- De reikwijdte van het primaat van de politiek uit de WOR is breed
- In zekere zin geen plaats voor de bevoegdheidsverdeling binnen overheidsorganisatie
- Juist wel nodig in verband met inperking van de in beginsel onbegrensde macht dat het primaat van de politiek met zich mee kan brengen

Politiek primaat

- Ontwikkelingen:
 - Op 15 november 2023 is de SER verzocht om advies uit te brengen
 - Kamerbrief bij nalevingsonderzoek WOR: medezeggenschap bij de overheid verdient de aankomende jaren aandacht

Politiek primaat

- Hoe ermee om te gaan:
 - Kan geregeld worden bij cao – niet zo
 - Kan geregeld worden bij overeenkomst
 - Je kunt andere wegen bewandelen om invloed te hebben op ‘politieke’ besluitvorming

Bedankt

Volg ons voortaan op Twitter:

www.twitter.com/voortadvocaten

De Voort Advocaten | Mediators

*Juridische ondersteuning door
adviseren, bemiddelen en procederen*

We blinken uit in verschillende rechtsgebieden:

- Vastgoed en overheden
- Ondernemingsrecht
- Insolventierecht
- Arbeidsrecht
- Personen- en familierecht
- Medezeggenschapsrecht
- Zorgrecht en sportrecht
- Mediation

De Voort Advocaten | Mediators

*Juridische ondersteuning door
adviseren, bemiddelen en procederen*

Met een sterk team van 30 advocaten en 35 ondersteunende medewerkers zijn we:

- Gedreven
- Doortastend
- Snel en accuraat
- Handelen we eerlijk en oprecht
- Werken we doelgericht samen: opdrachtgever, advocaten en ondersteunend personeel